

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ลำปาง

รายงานการประชุม ครั้งที่ ๑

บันทึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เรื่อง กลยุทธ์การสอนที่หลากหลายนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๗ เวลา ๑๓.๐๐-๑๖.๓๐ น.

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางจรรยาพร	ทะแก้วพันธุ์	ประธาน
๒. นายถาวร	ล่อกา	
๓. นางสาวปิยธิดา	จุลปิยะ	
๔. นางจันทร์ธิดา	ศรีกระจ่าง	
๕. นางคณินนิตย์	สุบรรพวงค์	
๖. รท. หลิงฉวีวรรณ	จิตต์สาคร	
๗. นางณิชกานต์	นาควิโรจน์	
๘. นางสมปรารถนา	สุดใจนาค	
๙. นางปาริชาติ	ตุลาพันธ์	
๑๐. นางสุดาวัลย์	สายสืบ	
๑๑. นางนฤพร	พงษ์คุณากร	
๑๒. นางเกสร	มณีวรรณ	
๑๓. นางจิราภรณ์	มันศุข	
๑๔. นางจันทร์จิรา	ยานะชัย	
๑๕. นางจิราภรณ์	โชติพิฤกษ์ชูกุล	
๑๖. นางชมพูนุท	แสงวิจิตร	
๑๗. นางสาวณัฐนิชา	คำपालะ	
๑๘. นางธีรรัตน์	บุญกฤษณะ	
๑๙. นางนงลักษณ์	พรหมติงการ	
๒๐. นางบุญศรี	นุเกตุ	
๒๑. นางเบญจพร	เสาวภา	
๒๒. นางสาวพรโสภา	พินิจผล	
๒๓. นางสาวปรีศนา	นวลบุญเรือง	
๒๔. นางสาวพรรณิณี	ไพศาลทักษิณ	
๒๕. นางภัทรพร	จันทร์เวคิน	

๒๖. นางรุ่งนภา	สุตินันท์โอภาส	
๒๗. นางวลัยลักษณ์	ชั้นทา	
๒๘. นางวนิดา	อินทราชา	
๒๙. นางศรีประไพ	อินทร์ชัยเทพ	
๓๐. นางศิริรัตน์	ศรีภัทรางกูร	
๓๑. นางสมจิตร	สิทธิวงศ์	
๓๒. นางสาวสุดาวลัย	สายสีบ	
๓๓. นางอภิรดี	คำเงิน	
๓๔. นางเอกรัตน์	ปิ่นประภาพันธ์	
๓๕. นางสาวกรรณิการ์	กองบุญเกิด	
๓๖. นางสาวกรรณิการ์	ภาคสมบูรณ์	
๓๗. นางสาวปวีณา	สุรินทร์ประทีป	
๓๘. นายเพชร	วิวุฒิ	
๓๙. นางสาวกนกอร	กองนาค	
๔๐. นางสาวนิพร	ชัสดา	
๔๑. นางสาวเครือวัลย์	สารเดือนแก้ว	
๔๒. นายโอภาส	ประมุขสิน	
๔๓. นายวินัย	รอบคอบ	เลขานุการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น

สาระการประชุมการประชุม

๑. ดร.ถาวร อธิบายเกี่ยวกับการสู่ความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาเพื่อหล่อหลอมมนุษย์ตามกรอบ
บูรณาการพันธกิจโดยเริ่มจาก
 - ปรัชญาของ วพบ. ลำปาง
 - มีการบริการวิชาการให้กับผู้ติดเชื้อในลำปาง โดย อ.เกษร และทีม
 - ในปัจจุบันและอนาคต องค์กรของเราต้องมี generative และสร้างสรรค์ไว้รอสิ่งเปลี่ยนแปลงใน
อนาคต
 - องค์กรความรู้ได้มาจากวิจัย บริการวิชาการ
 - ในมิติทำนุบำรุง มีกลยุทธ์ในการพลิกโฉม จนกลายเป็นพยาบาลที่เป็นเลิศด้านวิชาชีพ เคารพและ
เชิดชู (ตามปรัชญาของ วพบ.)
 - จากปรัชญาได้เอามาเขียนเป็น รูป บ้านของเรา

- **ฐานของบ้านเปรียบเสมือน ดิน หรือ ปูน แสดงถึงวัฒนธรรม ภูมิปัญญา เป็นฐานของสิ่งที่เราคิด**
ทั้งหมด หมายถึง วิจัย การบริการวิชาการ จนไปสู่ความเป็นเลิศ
 - **เสาต้นแรกคือ การวิจัย** ตอบโจทย์ด้านวิชาการหรือองค์ความรู้ใหม่ เรียกว่าองค์แรกของวิชาการ
 - **เสาอีกต้น คือ บริการวิชาการ** ตอบการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ก่อประโยชน์ให้กับทุกคน ในอนาคต งานวิจัยเราเอาไม่ได้ หยิบมาจาก concept ในตัวเรา แต่จะเป็นงานวิจัยจาก
 - จากการไปบริการวิชาการที่ผ่านมา พบว่า ผู้สูงอายุมีอาการซึมเศร้า ว่าเหวเราจึงจะทำวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการของคนในการดูแล
 - เน้นการทำวิจัยเสร็จแล้ว จะนำไปสู่การเรียนการสอน เช่น วิจัยเมื่อนอก ได้ intervention ใหม่ แต่เราก็เอามาปรับใช้กับของเรา
 - กรอบบูรณาการ จากอาจารย์ของวพบ. ไปหลายๆที่ เช่น Reflection, teaching as inquiry , Humanistic nursing, การเรียนรู้จากความเป็นจริง

๒. **เปิดประเด็นให้ร่วมเสนอเกี่ยวกับ Model บ้านของเรา**

- อ.จิราภรณ์: เห็นด้วยในรูปแบบ แต่ต้องเพิ่มค่านิยมร่วมในส่วนของฐานบ้าน
- อ.ดร.ปิยธิดา : ควรปรับลูกศรให้มี สองด้านเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นพลวัต
- อ.จิราภรณ์: สงสัยในฐานรากที่ใช้คำว่า วัฒนธรรมและภูมิปัญญา เพราะหากตรงนี้เป็น การนำไปสู่เป้าหมายหรือเป้าประสงค์ของวพบ. เราต้องใส่วิสัยทัศน์ ปรัชญา ของ วพบ. ด้วยหรือไม่ เพื่อให้เห็นว่าจะผลักดันไปทางไหน
- อ.ดร.ธีรรัตน์: ถ้าดูจากบ้านตรงนี้ พันธกิจของวิทยาลัย อยากให้มองในเรื่องของความสัมพันธ์เช่น กิจกรรมนอกหลักสูตร ที่ได้ไปทำเพิ่ม (อาจเติมในหน้าต่าง สิ่งแวดล้อม)
- อ.พรรณณี : ชื่นชมเรื่อง Model บ้านที่นำเสนอ แต่ตรงหน้าต่างสิ่งแวดล้อม ควรให้เน้น เป็นเรื่องของความเป็นคุณค่าต่อมนุษย์ ให้มีทิศทาง ให้มองเห็นหนทางได้ชัดเจนว่าเราจะมีทิศทางไหน และควรมีการดึงคุณค่าของผู้สูงอายุ
- อ.จิราภรณ์: ถามเรื่อง Model บ้าน เป็นบ้านของงานวิจัยหรือบ้านของ วพบ. หรือเป็น ฝ้ายบ้านด้านหนึ่งของ วพบ.
- อ.ศรีประไพ : เสนอว่าวิสัยทัศน์ต้องอยู่ด้านบน เพราะเป็นเป้าหมาย

๓. **แลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนการสอน**

- อ.นงลักษณ์ เสนอว่า Bloom เน้น Higher Order Thinking Skills จากการเรียนรู้ทั้งหมด ๖ ระดับ ได้แก่ การจำ (remembering) การเข้าใจ (understanding) การนำไปใช้ (applying) การคิดวิเคราะห์ (analyzing) การประเมินค่า (evaluating) และการสร้างความรู้ใหม่ (Creating) นักศึกษาต้องมี discipline และมี comfort zone มีความสุขทั้งผู้เรียนและผู้สอน เช่น มอบหมายการบ้าน จะตรวจเช็คนักศึกษาอย่างไร ก็ใช้วิธีโบราณ เช่นการตรวจนับการบ้านที่หน้าห้องเรียน ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย การใช้วิธีบรรยายให้ได้ผล ใช้การสอนหลากหลายวิธี กิจกรรมการเรียนการสอนควรกระตุ้นประสาทสัมผัสต่างๆ ของผู้เรียนให้ครบ (VARK Learning Style) ประกอบด้วย Visual

(การกระตุ้นการเรียนรู้ด้วยการสัมผัสทางสายตาหรือการมองเห็น โดยใช้รูปภาพ), Auditory(การกระตุ้นการเรียนรู้ด้วยการสัมผัสทางหู หรือการได้ยิน โดยใช้เสียง), Reading/Writing (การกระตุ้นการเรียนรู้ด้วยการอ่าน/เขียน), Kinestheticหรือ tactile (การกระตุ้นการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีการเคลื่อนไหวหรือสัมผัส) ใช้สื่อ Video facebook วิชาปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ ๑ และ ๒ มีการมอบหมาย case ให้ นักศึกษาใช้หลักการอภิปราย ให้เด็กมีการคิดวิเคราะห์วิชาประเมินภาวะสุขภาพมีการ แบ่งกลุ่มนักศึกษาในการศึกษาเรียนรู้ วิชาสถิติศาสตร์ ให้นักศึกษาไปดูงานที่โรงพยาบาล วิชา BCPN เป็นวิชาที่เด็กจะมีความกลัวในการขึ้นฝึก โดยครูต้องเป็นที่ปรึกษาและใช้ การตั้งคำถาม ๖ คำถาม ได้แก่ ๑. เรียนอย่างมีความสุข ? ๒. ปลอดภัยในการเรียนรู้? ๓. น่าสนใจ? ๔. มีประโยชน์? ๕. มีความหมาย? ๖. ทำได้หรือไม่? ได้วิเคราะห์นักศึกษา แบ่งได้เป็น ๓ กลุ่ม ๑:highly confidence (มั่นใจในตัวเอง อวดเก่ง) ๒: เสมอต้น เสมอ ปลาย เชื่อว่าถ้าครูอยู่ด้วยจะทำได้ ๓:doubtfulไม่มั่นใจในตัวเองต่ำ ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยให้ ครูเข้าใจเด็กและเด็กจะเครียดน้อยลง ครูต้องอยู่ใกล้ชิดกับเด็กให้มากขึ้น

- อ.ปริศนา : ในนิวซีแลนด์ เรียกแบบนี้ว่า Flipped classroom โดยมอบหมายให้ นักศึกษาไปค้นคว้า แล้วกลับมาวิเคราะห์ร่วมกับอาจารย์ ทำให้เกิดการประยุกต์ใช้ ความรู้ (applying) เด็กสามารถวิเคราะห์ได้ว่าสิ่งที่เขาได้มานั้นครบถ้วนหรือไม่ จะทำให้นักศึกษาเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ ครูจะควบคุมเด็กได้ ส่วนในเมืองไทย ส่วนใหญ่ครู จะมอบหมายให้เด็กทำการวิเคราะห์เป็นการบ้านหลังจากบรรยายในห้องเรียน (ให้ applying เป็นการบ้าน)ซึ่งครูจะควบคุมไม่ได้เพราะครูไม่สามารถรู้ได้ว่าเด็กรู้มากน้อย แค่ไหน
- อ.อุษณีย์ อธิบายว่า ReflectiveThinking หลักการคือ ให้ผู้เรียนมีอิสระในความคิด ยกเลิกการบรรยาย ใช้วิธีการถามตัวเอง ตอบตัวเอง ให้ถามคำถามทุกวัน และให้ตอบ โดยตั้งเอาประสบการณ์/ความรู้สึกมาตอบ ไม่เอาความรู้ตามตำรามาตอบ บอกในสิ่งที่ ทำว่าทำแล้วเป็นอย่างไรแต่ต้องตอบเป็นของเราเองต้องมีการแสดงความคิดเห็น ตั้งสิ่งที่ มีอยู่ในตัวและเอามาพูด มีการตั้งโจทย์และใคร่ครวญอย่างลึกซึ้ง ทบทวนจากสิ่งที่เรา ทำไปสู่การปฏิบัติวิเคราะห์ว่าคิดอะไร เพราะอะไร ผลเป็นอย่างไรเขามีความเชื่อเรื่อง สมบัติ/วิปัสสนา เติบจงกรมแบบวิทยาศาสตร์ (Infinity) จากที่ไม่กล้าก็กล้าแสดงความคิดเห็น ได้นำหลักการนี้ไปทดลองใช้ในการสอน แต่เนื่องจาก ห้องใหญ่ ไม่สามารถ อ่านได้หมดและสะท้อนคิดกลับให้เด็ก สุ่มการสะท้อนคิดของเด็กมาประมาณ ๒-๓ คน ผลไม่ค่อยดี จึงเปลี่ยนวิธีใช้เรื่องเล่าเป็นสื่อ ให้เด็กอ่านบทสนทนาที่ครูเตรียมมาเกี่ยวกับ อนามัยโรงเรียนและ ถามว่ารู้สึกอย่างไร ถ้าเป็นเราจะทำอย่างไร ให้อิสระเด็กในการ เขียนตอบ เป็นการสะท้อนคิด และสะท้อนว่าถ้าอยู่จุดตรงนี้ จะตั้งองค์ความรู้ที่เรียนไป ใช้ปฏิบัติได้อย่างไร จะทำให้เข้าใจเด็กมากขึ้น ช่องว่างระหว่างครูกับเด็กลดลง เด็กกล้า มากขึ้นตัวอย่างคำถามที่ใช้หลังอ่านเรื่องเล่า เช่น รู้สึกอย่างไร อ่านแล้วคิดอย่างไร (เปรียบเทียบกับสิ่งที่เคยเรียนรู้) ถ้าเป็นนักศึกษาจะทำอย่างไร (จากประสบการณ์และความรู้)ในวิชาปฏิบัติ ตัวอย่างคำถาม เช่น วันนี้ไปฝึกแล้วเป็นอย่างไร พรุ่งนี้จะทำ อย่่างไรต่อ

มีการนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติ โดยใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติ วิชาชุมชน ๒ ให้เด็กเขียนว่ารู้สึกอย่างไร ครูจะรู้สึกดีที่เข้าใจเด็ก รู้พื้นฐานเด็ก ลดช่องว่างระหว่างครูกับเด็ก เด็กจะกล้ามากขึ้น (ใช้สะท้อนจากการสนทนา)

- อ.ฉวีวรรณ เสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับ Authentic Learning เป็นการเรียนรู้จากสภาพจริง สิ่งที่พบคือ ทักษะการสะท้อนคิดของครูที่ไม่รู้ว่าจะสะท้อนคิดอย่างไรแก่นักศึกษา มีปัญหาที่ตรงกันว่า เราจะสะท้อน น.ศ.อย่างไรจากสิ่งที่น.ศ. เขียนมา เวลาที่ครูจะสะท้อนน.ศ. ครูจะต้องทำความเข้าใจกับเหตุการณ์ ต้องรู้สิ่งไหนเป็น fact ของ Case, สิ่งไหนเป็น fact ของน.ศ., สิ่งไหนเป็น fact ของครู

ครูต้องชี้ที่ case มากกว่า ครูต้องอ่านให้มาก ทั้งเรื่องปรัชญา ศาสนา ประสบการณ์ เราจะมองสิ่งต่างๆ ได้ลึกซึ้งมากขึ้น

- ๓ สิ่งที่ครูต้องดู ๑. Case จริงๆ คืออย่างไร
- ๒.ทัศนคติ Case ของน.ศ. คืออะไร
- ๓.กระบวนการอาจคลุมด้วย Bias

ได้นำมาใช้ในวิชา BCPN ให้น.ศ. ขึ้น ward ไปค้นหาความหมายของการดูแลสุขภาพ แล้วมา Reflectกันในภาพรวม พบครูก็ยังไม่ค่อยแน่ใจว่าจะ Reflectอย่างไร

- อ.ดร.ปริศนา ขอแลกเปลี่ยน ในวิชามารดา ทารกฯ ให้นักศึกษาบันทึกสิ่งที่เห็นทั้งดีและไม่ดี อะไรจะเกิดตามมา จะ reflect ในเชิง positive และให้นักศึกษาสะท้อนตนเอง แต่จุดอ่อนคือ นักศึกษาจะไม่ค่อยเขียน ยังทำไม่ได้สม่ำเสมอ ที่นิวซีแลนด์ให้พยาบาลเล่าสถานการณ์ที่ทำ และให้นักกลับไปอ่าน และสะท้อนว่า ถ้าต้องกลับไปทำอีกครั้งจะทำอย่างไร จะปรับอะไร อย่างไรใหม่ ซึ่งถ้าทำกับนักศึกษา เด็กอาจคิดต่อไม่ได้ถ้าถามการสะท้อนคิดจึงสำคัญ ครูจะตัดเหตุการณ์เป็น Shot ซึ่งเรียกว่า micromoment แล้วจะ reflect นักศึกษาไปที่ละช่วงสั้นๆ

- ผอ.จรรยาพร เสนอว่า ได้นำความรู้ที่ได้จาก วพบ.สุราษฎร์ เรื่องการพยาบาลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ปรับความคิดบุคลากรให้เข้าใจคนให้มากขึ้น ในหลักสูตรเวชปฏิบัติ อ.ชลธิ ใช้วิธีการดูภาพแล้วให้เขียนสิ่งที่เห็น โดยแบ่งทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม และให้นำเสนอว่าเห็นอะไร ซึ่งครูแต่ละกลุ่มก็จะสะท้อนคิดว่า แต่ละคนเห็นเป็นอย่างไร ซึ่งแต่ละคนมองไม่เหมือนกัน มีความคิดเห็น/ประสบการณ์ที่แตกต่างกันของตนเองเข้าไป และให้ไปศึกษาในชุมชน ให้เขากลับมาเล่าเรื่องแล้วครูก็จะสะท้อนสิ่งที่เขาเห็น

- อ.ดร.สุวัฒนา เสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับ reflection and inquiry โดยนำวิธีการ reflection and inquiry ไปใช้ในวิชาปฏิบัติการสร้างเสริมสุขภาพและการพยาบาลอนามัยชุมชน โดยให้นักศึกษาไปเรียนรู้จากชุมชน ว่าแต่ละวัยมีการดูแลสุขภาพอย่างไร เด็กจะเห็นภาพรวมในทุกกลุ่มวัยแล้วให้ถอดบทเรียนการสร้างเสริมสุขภาพของชุมชน ให้ทำ concept mapping ให้เด็กได้คิด มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันแล้วสะท้อนคิดด้วยตัวของเขาเอง เกิดการคิดวิเคราะห์และได้เรียนรู้ในสถานการณ์จริง

- อ.ดร.ถาวร สรุพบว่า KV (Knowledge vision) ของการทำ KM ครั้งนี้คือการส่งเสริมในเรื่องการคิด ซึ่งจะส่งผลสู่อัตลักษณ์บัณฑิต ซึ่งมีหลายกลยุทธ์ (didactic strategies) การเรียนการสอนที่ดี ที่ใช้ได้ประโยชน์ แต่การนำไปใช้กับผู้เรียนกลุ่มใหญ่มีอุปสรรค เช่น การสะท้อนคิดจะใช้วิธีอย่างไร

๑ อาจต้องเพิ่มเรื่อง Discipline โดยใช้ team-base learning

๑ อาจจัดทำกรณีศึกษาเป็นตัวอย่างว่าสามารถสะท้อนคิดได้อย่างไรบ้าง (web blog sharing)

๑ อาจต้องสอนเรื่อง inquiry จะสืบค้นได้อย่างไร

- อ.อภิรดี เสนอว่า ได้ลองทำกิจกรรมโดยเอามาจากอัตลักษณ์ของวิทยาลัย แต่เด็กขาดในเรื่อง Analytical thinking จึงเอามาลงในกิจกรรมจิตอาสาด้วย จะมีปัญหาด้านเวลาไม่ค่อยเกิดคุณค่า จึงมีการปรับกระบวนการคิดด้วย โดยการจัดกิจกรรมให้เด็กทำเพื่อแสดงจิตอาสา และให้สร้างนวัตกรรมเพื่อให้เกิดเป็น พบปัญหาว่าเป็นการทำแบบแยกส่วน มี อ. วราภา จาก สบข. มาเป็นพี่เลี้ยง ช่วยชี้แนะเรื่องการสะท้อนคิด แต่พบปัญหาคือนักศึกษามักติดกรอบจากการเรียนทฤษฎี ขาดการผสมผสานความรู้ที่มีกับความจริงของชีวิตคน นอกจากนี้ยังพบปัญหาว่าครูขาดทักษะการมองสภาพจริง ขาดความมั่นใจ และครูมีวิธีการที่หลากหลายแตกต่างกัน เด็กควรได้รับการพัฒนากระบวนการคิดตามความเป็นจริงโดยการเรียนรู้ผ่านชีวิตคน ยกตัวอย่าง นักศึกษาป้อนข้าวคนไข้แล้วรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง และตั้งคำถามว่าทำไมไม่มีใครดูแลคนไข้ ครูควรสะท้อนให้เด็กคิดว่าทำไม มีเหตุการณ์อะไรในสถานการณ์จริงจึงไม่มีใครมาดูแลป้อนข้าวคนไข้ เปิดมุมมองให้เด็กได้คิดกว้าง มองให้รอบตัว

ประเด็นอภิปราย: ควรจะเริ่มกระบวนการนี้ในรายวิชาที่ไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตคนหรือไม่ เช่น วิชามนุษย์ ฯ ครูตกหลุมนักศึกษาใหม่ สะท้อนคิดถูกไหม มีการบูรณาการไปดูแลคนไข้ ให้เด็กขึ้นไปคุยกับคนไข้ก่อนขึ้นฝึก ให้เด็กได้รู้ความแตกต่างระหว่างความจริงกับความคิด สิ่งที่ได้รับ คือ การเรียนรู้จากชีวิตจริง ทำความเข้าใจผู้รับบริการ การสะท้อนคิดของอาจารย์ยังมีปัจจัยส่งผล เช่น ประสบการณ์ของอาจารย์

เราต้องพัฒนาตัวเองโดยฝึกสะท้อนคิดบ่อยๆ ผู้เรียนต้องได้เรียนรู้จากสภาพจริง ลองให้เด็กสะท้อนคิดในการฝึกครั้งแรกวิชา BCPN เด็กจะภาคภูมิใจกับสิ่งที่ได้ทำ รู้สึกมีคุณค่าจากสิ่งที่ได้ทำ ฝึกให้เด็กมองอย่างอื่นด้วย นอกจากตัวผู้ป่วย) ทั้งความดีและไม่ดีที่ต้องเจอ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของความคิด อาจเริ่มตั้งแต่ในวิชาจริยธรรม

- อ.คณินนิตย์ : เราจะ learning by doing อย่างไร ในการปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนควรทำไปพร้อมกันหลายๆ วิชา (ความจริงของน.ศ. กับอาจารย์จะมีช่องว่างอยู่ เราจะทำอย่างไรถึงจะรู้เท่าทันตัวเอง ต้องมีการสร้างศรัทธาในตัวเองก่อน ว่าเด็กเราทำได้ เราต้องตั้งคำถามเป็น สร้างจุดพลังบวกว่าเราสามารถทำได้ แล้วสติและความรู้เท่าทันจะมาเอง
- ดร.ถาวร : ไม่อยากให้หลงประเด็นว่ามีวิธี reflective thinking อย่างเดียว
- อ.รุ่งนภา จากงานวิจัยยืนยันว่าน.ศ. คิดไม่เป็น โดยเฉพาะเรื่องตัวเลข ครูต้องกระตุ้นถามอย่างมีวัตถุประสงค์ว่าทำไมถึงคิดแบบนี้ เช่น คำนวณยาไม่ได้ นักศึกษาอ่อนในเชิงตัวเลข ครูต้องคอยถามและกระตุ้นให้เด็กตอบ และจากงานพยาบาลนิทรรศน์เด็ก ประเมินตนเองว่าคิดไม่เป็น ครูต้องช่วยกันวิเคราะห์บริบทว่ามีเหตุอะไรบ้างที่ส่งผลต่อเรื่องนี้ เช่น เด็กถูกดุเลยเลิกคิด
- ดร.ถาวร pattern การคิดของเด็ก ถ้า เด็ก block จะหยุดคิดความรู้เป็นเรื่องของศรัทธา มี ๖ คำถาม ได้แก่ ๑) น่าสนใจ ๒) มีประโยชน์ ๓) มีความหมาย ๔) สุขสบาย ๕) ปลอดภัยใหม่ ๖) ทำได้ใหม่

การแบ่งเด็กเป็น ๓ กลุ่ม

๑)เชื่อมั่นในตนเอง

๒)มีเงื่อนไขของการเรียนรู้ ว่าถ้าครูอยู่ด้วยจะดี

๓)สงสัยในความสามารถของตนเอง

จาก Marzano Dimension of Learning ที่กล่าวถึง ๕ มิติของการพัฒนาการคิด
อย่างเป็นระบบ

๑)Attitudes and perceptions (ทัศนคติและการรับรู้) ---- ศรัทธา

๒) Acquire and Integrate Knowledge (มีความรู้และบูรณาการความรู้ lower order
thinking) -----ปัญญา

๓)Extend and Refine Knowledge (เจียรนัยและขยายความรู้ higher order thinking)
-----ปัญญา

๔)Use knowledge meaningfully (ใช้ความรู้อย่างมีความหมาย higher order thinking)
-----ปัญญา

๕)Habits of mind (สติ) -----สติ

จัดได้เป็น ๓ กลุ่ม คือ ศรัทธา, ปัญญา, สติ(ศรัทธาเป็นจุดเริ่มต้นของทุกอย่าง แต่มี
ปัญญากับสติกำกับ)

วิธีการทำให้เกิด**ศรัทธา**คือ ทำบรรยากาศในห้องเรียนให้ปลอดภัย คำพูดเล็กๆน้อยๆสำคัญ
เช่น ตอบได้เลย ถูกผิดไม่เป็นไร

ปัญญา

ความรู้ที่เป็นสาระ เด็กต้องไปทบทวนอย่างน้อย ๔ ครั้งใน ๒ วัน

ความรู้ที่เป็นกระบวนการ (procedural knowledge) เด็กต้องฝึกอย่างน้อย ๒๐ – ๒๔ ครั้ง
จึงจะทำให้เกิดความชำนาญ ๘๐%

ความรู้ พบว่า nurse จะทำงานได้แต่บอกไม่ได้ว่าทำอะไร เพราะขาดในส่วนของ

Conceptual thinking เด็กไม่มีวิธีการจัดการความรู้ตัวเอง ซึ่งกระบวนการคือ

๑) Construct meaning เช่น เบาหวาน เบาหวานในหญิงตั้งครรภ์

๒) Organize knowledge เช่น เบาหวานส่งผลต่อ ตา ไต หัวใจ เท้า ซึ่งเด็กไม่ค่อยถูกฝึก
การจำแนกและจัดเก็บความรู้ (เด็กจะจัดเก็บได้ดี ถ้าความรู้ถูก Organize ได้ดี)

- อ.ดร.พรรณี การ organize knowledge มีความสำคัญอย่างยิ่งนักศึกษาต้องรู้จัก
organize ความรู้ได้ เช่น ตา ไต หัวใจ เท้า มีความสัมพันธ์กัน ให้เด็กคิดเชิงระบบ

- อ.ดร.ถาวร จาก Data – Information – Knowledge (Data จำนวนมาก เด็กไม่
สามารถจดจำได้ ถ้าเขา Organize ข้อมูลแล้ว จะเป็นวิธีการจดจำที่ง่ายขึ้น

การเรียนการสอน เราต้องช่วยจัดหมวดความรู้ (Knowledge – Reflection – Understanding)

- อ.นงลักษณ์ แนวคิดของ Fontysให้ความสำคัญกับ Comfort Zone ทั้งของครูและของ
เด็ก ทุกฝ่ายต้องรู้สึกมีความสุขและปลอดภัย ครูต้องช่วยคิดว่าจะสร้างได้อย่างไร และทำ
อย่างไรจึงจะไม่ทำลายด้วย ครูต้องไม่คุกคามเด็ก เพราะเขาจะรู้สึกว่าการเรียนวิชานี้แล้วไม่มี
ความสุข เราก็ต้องมีขอบเขตของตัวเอง ไม่หวาดหวั่นในการสอน จะก่อให้เกิด
กระบวนการเรียนรู้ที่ดี

- อ.ศรีประไพ เสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับ Constructivism การจัดการเชิงระบบ มองที่การ
ออกแบบการสอน reflection อาจเป็นการเทียบความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ Reflection

ต้องมีการออกแบบโจทย์ ออกแบบการวัดผล ว่าหากต้องการวัด knowledge จะวัดอย่างไร

- อ.ดร.เอกรัตน์ เสนอว่า Satir model ก่อนให้คำปรึกษาคนอื่น เราต้องเข้าใจตนเองก่อนนำไปใช้ในวิชา lab BCPN โดยใช้ Temperature reading มีวิธีการ Communication ทำให้ช่วยลดช่องว่างระหว่างครูกับ น.ศ. และ นศ. กับเพื่อนความสัมพันธ์ดีขึ้น เด็กกล้าพูดกับครูมากขึ้น ช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้
- อ.คณิศร :ครูจะเป็น model ที่ดีในการกระตุ้นพลังบวกให้กับเด็ก โดยเน้นการฟังอย่างมีสติ (dialogue)
- อ.ดร.วิภา เห็นด้วยกับ Constructivism ใช้กระบวนการกลุ่มสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง เด็กต้องเข้าใจลักษณะวิชาที่จะให้กับเด็ก ครูต้องรู้ก่อน ชอบบรรยาย ด้วย power point น.ศ. หลับ ถ้าเปลี่ยนเป็นวิธีรูปวาด เช่น รูปหัวใจ เด็กจะนั่งและฟังมากกว่า ถ้าบรรยายเกินครึ่งชั่วโมงเด็กไม่ชอบ สอนตรงเวลาใช้วิธีการทำกลุ่ม สอนทฤษฎีก่อน เช่น การประเมิน+วินิจฉัย มอบหมายงานเด็กไปทำกลุ่มแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในชั้นเรียนร่วมกันทุกคน
 - Team base learning พยายามใช้กระบวนการกลุ่ม
 - Think PairShare
 - ๑) ฟังให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้
 - ๒) speak out ให้เด็กมาเข้าคู่ พูดคุยแลกเปลี่ยนกัน
 - ๓) share นำมาแลกเปลี่ยนกันในกลุ่มใหญ่ debate กัน
 - ถ้าเป็นนักศึกษากลุ่มเล็ก ใช้หลักการ Self-efficacy
 - ๑) ประสบการณ์เดิมของเขาเป็นอย่างไร ดูว่าวิชาไหนเขาชอบมากที่สุด เพราะอะไรทำไมถึงทำได้ เอาสิ่งเหล่านั้นมาใช้ในวิชาที่ไม่ชอบได้อย่างไร
 - ๒) Role model ให้เขาเลือกสิ่งที่ดีเหมาะกับเขา
 - ๓) Motivation ทั้งด้านบวกและลบให้กับเด็ก
 - ๔) ความพร้อมทั้งกายใจ
- อ.ดร.ถาวร ให้อาจารย์ช่วยสรุปว่า ถึงตอนนี้ มีกลยุทธ์อะไรบ้าง Education review office, NZ, ๒๐๑๒
 - กลยุทธ์ Teaching as Transformative Inquiry Framework
 - ๑) Reflection
 - ๒) Motivation วินัย, วิริยะ, ไม่ท้อถอย
 - ๓) นำไปสู่แนวปฏิบัติ
- อ.ดร.ปรีศนา เสนอเพิ่มเติม
 - ๑) Focusing จะพัฒนาการสอนอย่างไร เรื่องไหน ประเด็นไหน พัฒนาการคิดของน.ศ.
 - ๒) Teaching as inquiry อาจต้องมีการปรับวิธีการสอน

- อ.ศรีประไพ เพิ่มเติม ตามแนวคิด Constructivism ถ้าเรามองวิธีการสอน เราต้องทำ LO ให้ชัด อาจมองไปถึงระบบวัดผล การจัดการเรียนการสอนไม่ได้สี่อ ครูไม่ควรสอนเนื้อหา ควรสอน Concept ให้เด็กสร้างความรู้ของตัวเอง การสร้างความรู้ใหม่จากความรู้เดิม อาจต้องคงความรู้บางส่วนไว้ แล้วสร้างความรู้ใหม่อีกครั้ง เวลาให้เด็ก Reflection ให้เทียบความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ของเด็ก
 - ๑)นอกจากใช้คำถาม ถาม-ตอบ
 - ๒)ให้เด็กเขียน มองตัวเองแล้วมีกระบวนการสร้างความรู้ตัวเองอย่างไร
 วิธีการวัดผลอาจมีการปรับ K อาจไม่ต้องเป็น test อาจเป็นการ summation ให้เด็กเขียนมา แล้วดึงเป็น K
- อ.จรรยาพร เสนอว่า เด็กถูกวัดในส่วนของความรู้ เราต้องมองสิ่งที่ได้จากการเรียนการสอน เด็กสัมฤทธิ์ผลตามวิธีการจัดการเรียนการสอน การออกแบบการสอนเด็กต้องได้ทั้ง ๒ แบบ อาจจะมีวิธีการสอนที่หลากหลาย สอนแล้วเด็กต้องได้ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่ การสอนเป็น concept ไม่เน้นเนื้อหา ให้เด็กไปค้นแล้วจะรู้อย่างไรว่าเด็กรู้ ครูจะมีวิธีอย่างไรให้เด็กไปค้นแล้วแสดงกระบวนการคิด เช่น ภาวะพร่องออกซิเจน กับ คาร์บอนไดออกไซด์ คั้งในระบบหายใจมี ๒ concept ใหญ่ บางคนสอนทฤษฎีเยอะให้เด็กไปทำ Case ไม่ทัน การออกแบบการสอนเป็นวิธีที่สำคัญ
- อ.ดร.ปริศนา การสอนแบบตามห้วงเวลา micromoment สะท้อนคิดสิ่งที่เขาทำ การไตร่ตรอง (Critical thinking)
- ดร.ถาวร ทบทวนเรื่องความรู้ในรูปแบบต่างๆ ของ Carper ได้แก่ Ethical knowing, Personal knowing, Aesthetics knowing, Empirical knowing, Emancipatory knowing ซึ่งมีความจำเป็นในการสอนนักศึกษา
- อ.นงลักษณ์ ม.ธรรมศาสตร์ ใช้วิธีการสอนในหลักสูตร PBL สร้าง module ที่คลุมหลายวิชาและใช้อาจารย์จากหลายภาควิชา ประเมินแยกตามรายวิชาได้
- อ.จรรยาพร เติมเราใช้ PBL ในวิชาแนวคิดฯ และผู้สูงอายุ
- อ.ดร.ถาวร วิชาพลวัตกรกลุ่มช่วง summer นี้ ใช้ ๓ วิธี คือ PBL, Dimension of Learning, Reflection
- ดร.สุวัฒนา การจัดแบบ PBL ยังไม่มี commitment
- อ.อุษณีย์ เจื่อนไขในการให้คะแนนคือต้องผ่านกระบวนการมีปฏิสัมพันธ์ของครูและเด็ก อาจสื่อสารผ่าน blog กลับไปกลับมา เน้นการเรียนนอกห้องเรียน การใช้เทคโนโลยีอาจช่วยสนับสนุนกระบวนการคิดของเด็กได้
- อ.ดร.วิภา การเชื่อมโยง (Transfer) ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ หากให้เด็กดึงเอง อาจทำได้เพียงบางประเด็น
- อ.รุ่งนภา การให้ใบงาน ทำให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยน แล้วครูสรุปปิดท้าย จะทำให้นักศึกษาเข้าใจ
- อ.คณินนิตย์ ผลจากการประเมินผู้ใช้บัณฑิตพบว่าเรื่องการคิดยังคิดยังได้คะแนนน้อย เราใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการคิดได้อย่างไรบ้าง

- อ.ดร.ถาวร อัจจุรณาการหลายๆ วิธีเพื่อให้เกิด LO อื่นๆด้วยนอกจาก K Lampang Model
 - KV: กลยุทธ์การสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิด (เมื่อคิดเป็นจะนำไปสู่คุณลักษณะอื่นๆตามมา)
 - KS๑: แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ
 - KS๒: Web Blog และทีมงานรวบรวม สรุป
 - KS ๓: ทุกคนกลับมาพบกันอีกครั้ง เพื่อสรุปเป็นแนวปฏิบัติที่ดี

การนำไปใช้: พัฒนา มคอ๓ / ๔ จากสิ่งที่ได้จากการ KM

สิ่งที่ Capture ได้ “กลยุทธ์การสอนเพื่อพัฒนากระบวนการคิด”

 ๑. วินัย
 ๒. วิริยะ ไม่ท้อถอย
 ๓. การสะท้อนคิด
 ๔. การจัดระบบข้อมูลด้วย concept mapping
 ๕. การออกแบบการจัดการเรียนการสอน
- **อ.สมจิตร์** ใช้เทคนิค checking in โดยให้เด็กเขียนความคาดหวังของตนเองในการเรียนของหัวข้อนั้นๆ ใช้เป็นตัว monitor ว่าบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ อย่างไร ให้นักศึกษาได้สำรวจตนเอง
- อ.รุ่งนภา : จากการจัดการเรียนการสอนวิชาวิจัย จากในอดีตเราได้เอางานวิจัยของนักศึกษาพัฒนาต่อ ดังนั้นในการเรียนการสอนปีต่อไปเราอาจให้วิชาการสร้างร่วมใหญ่ขึ้นมา อาจารย์ต้องมีส่วนช่วยในการให้นักศึกษาคิดหัวข้อเป็น ไม่ใช่ได้หัวข้อจากการฟ้าประทาน
- อ.ดร.พรโสภา: จากที่ไปนิเทศ นศ.บวอร์ด อยากเห็นคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา (ให้อธิบายเพิ่มเติมว่า LO ของเรามีอะไรบ้าง)
- อ.ดร.ถาวร : การหาหัวข้อวิจัย ให้เด็กไปดูชุมชน แล้วประชุมกลุ่มว่าเห็นอะไร สนใจอะไร ให้เด็กเข้ากลุ่ม และเอาอันไหนเป็นหัวข้อวิจัย ให้เด็กคุยกันเอง ไม่ควรโหวต ให้ใช้เหตุผล จาก ๔ ประเด็น เหลือ ๒ ประเด็น และให้ครูช่วยชี้ประเด็นในการวิจัยคืออะไร โดยใช้ FINER หัวข้อไหนสนใจจะทำได้เร็วจะต้องได้ไว จนเด็กได้ Topic มา เช่น อาการนอนไม่หลับ ถ้ามองว่าทำไมนอนไม่หลับ โดยเริ่มจากภาษาต่างๆไป ไม่ต้องใช้ภาษาวิชาการ จนได้คำถามการวิจัยออกมา เป็นตัวอย่างในการให้เด็กมีการค้นหาหัวข้อวิจัยของเขาเอง เช่น วิจัยเรื่อง
 - ผู้หญิงเครียดเพราะสามีติดเหล้า – อยากเลิกก็เลิกไม่ได้ เพราะรักเขา
 - ผู้หญิงเครียดเพราะสามีติดเหล้า – อยากเลิกก็เลิกไม่ได้ เพราะไม่มีงานทำ
 - ผู้หญิงเครียดเพราะสามีติดเหล้า – อยากเลิกก็เลิกไม่ได้ เพราะอยู่บ้านเขา มีลูกกับเขา

ประเด็นคือ ถูกกักขัง ด้วยเรื่องของอารมณ์ (ความรัก) สังคม

ใช้วิธีการนั่งฟังแล้ววิเคราะห์ หรือเทคนิค การสรุปความเชิงนามธรรม
- อ.รุ่งนภา : ต่อไปนี้วิจัยของเด็กให้เด็กพูดออกมาให้หมด แล้วให้ครูจับประเด็น จะทำให้ได้วิจัยหลากหลายประเด็น

- อ.ดร.ถาวร ยกตัวอย่างของวิจัยที่พยาบาลทำ ประเด็น เด็กตีกัน เด็กติดเกม ไม่สวมหมวกกันน็อค ใช้สารเคมี คำตอบของการวิจัย คือ ปัญหา ชุมชน ครอบครัว ควรหาเครือข่าย ในการแก้ปัญหา ทุกประเด็นเหมารวมเป็นประเด็นคุณภาพ (Health include) แก้ไขโดยการหาเครือข่าย

ตัวอย่างที่ ๑ เปรียบเทียบการประเมินผู้สูงอายุ ๓ กลุ่ม
 แปรงมั่วๆ แปรงแบบมั่ววน แปรงมั่ววนและก้านช้อยซ์ด ผลคือแปรงมั่วๆและแปรงแบบมั่ววน ผลไม่ต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบทั้งสามกลุ่มแปรงและใช้ช้อยซ์ดดีว่า วิเคราะห์พบว่าเวลาที่เพิ่มขึ้นทำให้การแปรงฟันสะอาดที่สุด

ตัวอย่างที่ ๒ ผู้สูอายุร้าวงเพื่อช่วยลดซึมเศร้า

- กิจกรรมของร้าวง มีคู่ ความสนุก ความเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย
- ตัวอย่างที่ ๓ วิจัยใช้เลือดออก ช่วงเดือนมีนาคม มี DF ๓ คน อยากรู้ว่าทำไมมีไข้เลือดออก ค้นพบว่านอนไม่กางมุ้ง ๓ คน ต้องใช้เวลาในการค้นหาข้อมูล ให้เวลาในการพูดคุยนานๆ สุดท้ายค้นพบว่า เป็นเพราะเราไม่ฟังเขา ได้หัวข้อวิจัย เรื่อง ความตระหนักต่อการป้องกัน ไข้เลือดออกของประชากรต่างกันหรือไม่ ในฤดูกาลที่แตกต่างกัน

อ.สมจิตร์ : ควรเริ่มสอน นศ.เรื่องค่านิยมร่วม ว่าเรามีค่านิยมร่วมอะไร อธิบายในส่วนที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพัฒนา สิ่งที่จะหล่อหลอมนักศึกษาอยู่ตรงไป สร้างศรัทธาของเด็กที่มีต่อการเรียนการสอน เช่น ทำให้ นศ.รู้สึกปลอดภัย สุขสบาย น่าสนใจ จัดกิจกรรมที่เสริมศรัทธาให้นักศึกษา มุ่งเน้นให้เกิดปัญญา

อ. ดร.ถาวร: ผากให้ อ.ศรีประไพนำเครื่องมือวิจัยมาใช้ในการพัฒนา

- อ. จรรยาพร สรุปรว่า KM วันนี้ เป็นเรื่องของกลยุทธ์การสอนเพื่อหล่อหลอมกระบวนการคิดแก่ผู้เรียน จากที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในช่วงเช้าว่าอาจารย์ใช้วิธีการสอนแบบไหนบ้างแล้ว ทำให้นักศึกษาเกิดกระบวนการคิดอย่างไร ทั้งในวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมของทั้งรายวิชา หัวหน้าภาคต้องนำไปดำเนินการต่อในประเด็นของ concept ที่เด็กต้องรู้ในแต่ละวิชา การปฏิบัติในปัจจุบัน มีผู้สอนจำนวนมาก บางครั้งต้องแบ่งเวลาสอนเพียง ๒ ชั่วโมง ทำให้ยากต่อการสร้างกระบวนการคิด กลุ่มวิชาการและภาควิชาต้องรับไปดำเนินการต่อในเรื่องรายวิชาของในภาควิชา / นอกภาควิชา / และ หลักสูตร

๔. แนวทางการพัฒนาหัวข้อวิจัย Theme

- ดร.ถาวรนำเสนอ Model สำหรับแต่ละช่วงวัย และเน้นให้สร้างงานวิจัยหรือบริการวิชาการ ครอบคลุมประเด็นเหล่านี้ด้วย

ผู้สูงอายุ – ISAAC Model

แม่สตรี – Health Woman

เด็ก – Optimal potential

- อ. ปิยธิดา : มีการวางแผนไว้บ้างแล้วว่าจะ coaching อย่างไร ชั่วโมง lab ของวิชาวิจัยไม่พอ ควรมีการอบจากศูนย์เป็นตัวตั้ง เน้นเรื่อง concept ไปเลย และจัดทีมไว้แก้ไข หากพูดเฉยๆ จะไม่ได้รับการแก้ไข

- อ.ดร.ธีรรัตน์ : อย่ายึดติดภาระงาน เพราะจะบล็อกทุกอย่าง และต้องมีการกำหนด Advisor, Co-advisor

สรุป เรื่องประเด็นวิจัย และการจัดการความรู้

๑. ทำวิจัยเป็นทีม วิจัย ๑ เรื่องให้มีที่ปรึกษาหลัก และมีทีมเข้ามาช่วย
๒. Coaching ให้พี่เป็นที่ปรึกษาหลัก และให้น้อง ป.ตรี เข้ามาเรียนรู้เรื่องงาน
๓. นำวิจัยนักศึกษามาต่อยอดเป็นวิจัยอาจารย์
วิจัย intervention นักศึกษาทำเป็น pilot อาจารย์ต่อยอดเป็น project ใหญ่ขึ้น
วิจัย Descriptive นักศึกษาทำเป็นพรรณนาง่ายๆ อาจารย์ต่องานโดยใช้สถิติขั้นสูงขึ้น
๔. เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีม
๕. ใช้กรอบของศูนย์เป็นหลัก ดูว่ามีประเด็นหรือ concept ไหนของศูนย์ที่จะทำให้เกิด
๖. การบูรณาการวิชาการ ขอให้เริ่มจากศูนย์ต่างๆ จะได้ทั้งการบริการวิชาการ และวิจัย รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน

สิ้นสุดการประชุม ๑๖.๓๐ น.

นายวินัย ครอบคอบ

ผู้บันทึกรายงานการประชุม